

Toelichting

bij het aanvraagformulier voor een vergunning
voor een algemeen pensioenfonds

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

Toelichting

bij het aanvraagformulier voor een vergunning voor een algemeen pensioenfonds

In deze toelichting leest u waar DNB op let bij de beoordeling van uw vergunningaanvraag en proberen wij alle vragen zo goed mogelijk uit te leggen. Naast deze toelichting hebben wij ook alle relevante wetsartikelen voor u op een rijtje gezet. Zie daarvoor de pdf 'Relevante wetsartikelen vergunningaanvraag trustkantoor' op Open Boek Toezicht op de pagina 'Wettelijk kader markttoegang algemeen pensioenfonds'. Graag verzoeken wij u deze bij de hand te houden en na te gaan of uw aanvraag aan alle vereisten uit deze artikelen voldoet. Dit leidt tot een vollediger en kwalitatief betere aanvraag.

Inhoud

1	Algemene gegevens	4
2	Korte samenvatting van de aanvraag	5
3	Onafhankelijkheid	6
4	Programma van werkzaamheden	8
5	Doelstellingen en beleidsuitgangspunten	9
6	Beheerste en integere bedrijfsvoering	10
7	Uitbestedingsbeleid	25
8	Pensioenreglement	26
9	Uitvoeringsovereenkomsten	27
10	Actuariële en bedrijfstechnische nota	28
11	Governance	29
12	Betrouwbare en geschikte (mede) beleidsbepalers	30
13	Weerstandsvermogen	32

1 Algemene gegevens

4

Gegevens van de stichting

Graag ontvangen wij een aantal algemene gegevens van uw stichting. Ook vragen wij u een aantal bijlagen mee te sturen, waaronder een gewaarmerkt afschrift van de statuten. Indien u tijdens de behandeling van de vergunningaanvraag nog niet beschikt over een gewaarmerkt afschrift, dan volstaat bij de aanvraag een finale concept versie van de statuten.

Voordat DNB op uw aanvraag kan beslissen, moeten we er van uit kunnen gaan dat de finale concept versie van de statuten ongewijzigd zal worden gepasseerd bij de notaris. DNB dient dan ook vóór afgifte van de beschikking een gewaarmerkt afschrift van de statuten te ontvangen.

Gegevens contactpersoon stichting

Naast de gegevens over de onderneming zelf ontvangen wij ook graag de gegevens van de contactpersoon zodat wij weten met wie wij contact kunnen opnemen over de vergunningaanvraag. Vermeldt u van deze persoon de (beoogde) functie. Bij vragen over de vergunningaanvraag zullen wij deze contactpersoon benaderen. Tijdens de behandeling van de aanvraag kan DNB overigens ook rechtstreeks contact opnemen met het (beoogde) bestuur voor zover de contactpersoon geen bestuurslid is.

Externe adviseur

Wij raden u aan om u tijdens de vergunningaanvraag te laten bijstaan door een adviseur. In de praktijk zien we dat de ingediende aanvraag vaker vollediger en kwalitatief beduidend beter is als de aanvrager zich laat bijstaan door een expert, bijvoorbeeld een (juridisch) adviseur. Een complete en goed onderbouwde vergunningaanvraag kunnen wij sneller en beter beoordelen. Indien u zich laat bijstaan door een of meerdere externe adviseur(s), dan ontvangen wij ook graag de gegevens van deze adviseur(s).

2 Korte samenvatting van de aanvraag

DNB verzoekt u een korte samenvatting te geven van uw aanvraag. De samenvatting geeft een beknopt overzicht en inzicht in ten minste: de voorgenomen activiteiten, een organogram van de interne organisatie en een organogram met de externe partijen (dus een schema met daarin een overzicht van de bij de instelling betrokken partijen zoals uitbestedingspartijen, inhuur, ondersteuning en funding).

3 Onafhankelijkheid

6 Uit uw aanvraag moet blijken dat de wettelijk verplichte onafhankelijkheid van uw algemeen pensioenfonds is gewaarborgd. Aangezien dit onafhankelijkheidsvereiste in verschillende onderwerpen van het aanvraagformulier terugkomt, vragen wij u om expliciet op het aanvraagformulier te verklaren dat het algemeen pensioenfonds de onafhankelijkheid heeft gewaarborgd en om toe te lichten op welke wijze deze onafhankelijkheid wordt gewaarborgd. In dit hoofdstuk geven wij u een nadere toelichting op de onafhankelijkheid van een algemeen pensioenfonds.

Een algemeen pensioenfonds dient onafhankelijk te opereren. Een algemeen pensioenfonds dient zich immers zuiver te richten op de belangen van de deelnemers. Niet alleen moet de onafhankelijkheid van de leden van het bestuur en van het interne toezicht zijn gewaarborgd, maar ook de onafhankelijkheid van het algemeen pensioenfonds zelf ten opzichte van andere gerelateerde partijen, waarmee verbanden bestaan zoals een overeenkomst van oprichting, uitbesteding, samenwerking of financiering. Deze onafhankelijkheid moet zowel in juridische als economische zin gewaarborgd zijn. De gerelateerde partijen mogen geen invloed kunnen uitoefenen op (besluitvorming van) het algemeen pensioenfonds. Daarnaast dient een algemeen pensioenfonds een eigen beleid te hebben; het kan daarbij niet steunen op het beleid of de bedrijfsvoering van aan het pensioenfonds gerelateerde partijen.

De volgende afspraken zijn voorbeelden van afspraken die vragen kunnen oproepen over de onafhankelijkheid:

- Contracten met de oprichter of aan de oprichter gelieerde partijen zijn niet marktconform. Denk daarbij aan beperking van de aansprakelijkheid, een langdurige initiële looptijd, eenzijdige opzegmogelijkheden of boeteclausules bij beëindiging van het contract. Als de afspraken hierover duidelijk in het voordeel van de oprichter of aan de oprichter gelieerde partijen uitpakken, is dat voor DNB een indicatie dat het contract niet op zakelijke gronden tot stand is gekomen.
- De oprichter krijgt benoemingsrechten van beleidsbepalers bij het algemeen pensioenfonds of kan een orgaan instellen (waarin de oprichter vertegenwoordigd is) dat invloed uitoefent op de bedrijfsvoering van het algemeen pensioenfonds.

Beleidsondersteuning

Wij wijzen u erop dat personen die beleidsondersteunende werkzaamheden verrichten voor het bestuur van het algemeen pensioenfonds werkzaam mogen zijn bij het fonds en tegelijkertijd betaald mogen worden door de oprichter. We willen echter benadrukken dat dit slechts is toegestaan onder de voorwaarde dat gewaarborgd wordt dat het algemeen pensioenfonds zowel in opzet, bestaan als werking eindverantwoordelijk is en blijft voor de beleidsondersteuning.

Als het algemeen pensioenfonds ervoor kiest om de beleidsondersteuning uit te besteden aan dezelfde partij die ook andere werkzaamheden, zoals het vermogensbeheer en/of de pensioenadministratie verricht, dan moet het algemeen pensioenfonds er dus voor zorgen dat de onafhankelijkheid van de beleidsondersteuning niet in gevaar komt. Dat kan bijvoorbeeld doordat op periodieke basis een derde partij controleert of de beleidsondersteuning onafhankelijk wordt uitgevoerd.

Een andere mogelijkheid is dat het algemeen pensioenfonds kiest voor een detachingsconstructie: de in te huren beleidsondersteuning wordt dan binnen de pensioenfondsorganisatie ingericht. Dan is er sprake van een interne directe hiërarchische verhouding, waarbinnen het algemeen pensioenfonds de werkzaamheden kan monitoren en desgewenst kan bijsturen.

Kiest het algemeen pensioenfonds ervoor om personen die werkzaamheden verrichten op het gebied van beleidsondersteuning wél bij het fonds werkzaam te laten zijn, maar worden zij uitbetaald door de oprichter via een payrollconstructie, dan bestaat het risico dat deze personen zich meer laten leiden door de belangen van de oprichter dan de belangen van het algemeen pensioenfonds. U zult in uw vergunningaanvraag daarom duidelijk moeten maken waarom het fonds voor deze inrichting kiest en op welke manier het de volgende twee waarborgen heeft ingericht:

- De personen die de werkzaamheden op het gebied van beleidsondersteuning verrichten laten zich alleen leiden door het belang van het algemeen pensioenfonds.
- Het algemeen pensioenfonds kan de werkzaamheden van deze personen effectief aansturen, monitoren, evalueren en bijsturen.

4 Programma van werkzaamheden

8

Voor de beoordeling van de verschillende onderdelen van uw vergunningaanvraag is het voor DNB belangrijk om een goed en compleet beeld te krijgen van de activiteiten die het algemeen pensioenfonds precies gaat verrichten. Wij vragen u dan ook om bij de vergunningaanvraag een programma van werkzaamheden te overleggen, waarin u een beschrijving opneemt van een aantal elementen die betrekking hebben op de propositie en strategie van het pensioenfonds. Daarnaast vragen wij u deze strategie te vertalen naar een financiële prognose. Ook dient u in het programma van werkzaamheden te beschrijven welk beleid opgesteld is om de continuïteit van het algemeen pensioenfonds te waarborgen.

Wij verzoeken u dan ook om in het programma van werkzaamheden in ieder geval een beschrijving te geven van de volgende elementen:

- De strategie van het algemeen pensioenfonds, waarbij de volgende aspecten aan de orde komen:
  - Het bedrijfsmodel en het verdienmodel
  - Het beoogde marktaandeel
  - Het beoogde aantal kringen
  - De beoogde herkomst van de tot de kringen toetredende partijen
  - Procedures en criteria voor de toetreding tot een collectiviteitskring (en uittreding uit een collectiviteitskring), voor het toevoegen van een collectiviteitskring of splitsing
  - De groeiambities met tijdspad met daarin een toelichting op hoe de organisatie naar verwachting zich zal ontwikkelen in samenhang met de groei van het beheerd vermogen
- Een vertaling van de strategie naar een financiële prognose van minimaal 3 jaar waarin de volgende aspecten zijn uitgewerkt:
  - De verwachte vermogens in de kring(en)
  - Het weerstandsvermogen van het algemeen pensioenfonds
  - De verschillende geldstromen:
    - tussen de kring(en) en het algemeen pensioenfonds
    - tussen het algemeen pensioenfonds en derden
  - Een raming van de kosten
- De gehanteerde aannames en/of rekenprijzen die ten grondslag liggen aan de financiële prognose, zoals investeringskosten, uitbestedingskosten, bestuurskosten, premies en marktaandeel
- Het beleid van het algemeen pensioenfonds om de continuïteit te waarborgen, in normale, matig tegenvallende en zwaar tegenvallende omstandigheden, waarvan het beleid ten aanzien van (het beheer en de instandhouding van) het weerstandsvermogen onderdeel is
- Een raming van de liquiditeitspositie
- Toelichting op de werkwijze waarop, indien nodig, het weerstandsvermogen kan worden aangevuld (bijvoorbeeld via afspraken met de oprichters en/of werkgevers)

5 Doelstellingen en beleidsuitgangspunten

Bij uw vergunningaanvraag vragen wij u inzicht te geven in de visie en strategie van het algemeen pensioenfonds door een beschrijving te geven van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten. In de beschrijving dient u in te gaan op de onderstaande vereisten, voor zover deze op het pensioenfonds van toepassing zijn. Zo zal er, indien de collectiviteitskring nog niet is ingericht, ook geen sprake kunnen zijn van afstemming met vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers.

9

DNB toetst bij dit onderdeel of het op te richten algemeen pensioenfonds voldoet aan de volgende drie wettelijke vereisten:

- Het bestuur van het algemeen pensioenfonds zorgt in overleg met de overige organen ervoor dat de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding van het algemeen pensioenfonds, worden vastgelegd. De organen van het algemeen pensioenfonds gebruiken deze doelstellingen en uitgangspunten bij de toetsing van de opdrachtaanvaarding van de pensioenregeling die door de vertegenwoordigers van werkgevers(verenigingen) en werknemers(verenigingen) zijn overeengekomen, en bij de besluitvorming, de verantwoording, de advisering en het toezicht binnen het algemeen pensioenfonds.
- Het bestuur streeft ernaar van vertegenwoordigers van werkgevers(verenigingen) en werknemers(verenigingen) zo veel mogelijk duidelijkheid te verkrijgen over de pensioenregelingen die het algemeen pensioenfonds zal gaan uitvoeren. Denkt u hierbij aan de doelstellingen, het ambitieniveau van de toeslagverlening en de risicohouding die ten grondslag liggen aan de pensioenregelingen.
- Het bestuur draagt zorg voor de formele opdrachtaanvaarding van de vertegenwoordigers van werkgevers(verenigingen) en werknemers(verenigingen) die aan het algemeen pensioenfonds opdragen een pensioenregeling uit te voeren. Bij de opdrachtaanvaarding toetst het bestuur of de pensioenregeling past in de opgestelde doelstellingen en uitgangspunten voor het algemeen pensioenfonds als geheel en voor de relevante beleidsgebieden.

6 Beheerste en integere bedrijfsvoering

10

In uw vergunningaanvraag verzoeken wij u te onderbouwen hoe de beheerste en integere bedrijfsvoering van het algemeen pensioenfonds is gewaarborgd. Deze onderbouwing hebben wij onderverdeeld in verschillende onderwerpen.

Ten eerste vragen wij u te beschrijven hoe het algemeen pensioenfonds de beheerste en integere bedrijfsvoering heeft ingericht (paragraaf 6.1). Vervolgens komen het risicomanagement (paragraaf 6.2) en de systematische risicoanalyses (paragraaf 6.3 en 6.4) aan de orde. Aan de hand van uitgevoerde risicoanalyses (algemeen en specifiek op integriteit) verzoeken wij u te omschrijven welke risico's u signaleert en op welke wijze het pensioenfonds deze risico's gaat beheersen. De risicobeheersing dient vanzelfsprekend in lijn te zijn met het omschreven risicomanagement.

De andere onderwerpen die betrekking hebben op de beheerste en integere bedrijfsvoering en waarover wij nadere informatie verzoeken, zijn het afwikkelplan, de incidentenregeling, belangenverstrengeling, de geschenkenregeling, de gedragscode, de klokkenluidersregeling, het belonings- en beleggingsbeleid, de financiële opzet van de collectiviteitskringen, de vermogensscheiding en het communicatiebeleidsplan. Een nadere toelichting op deze onderwerpen vindt u hieronder, in paragraaf 6.5 en verder.

6.1 Beheerste en integere bedrijfsvoering

Met een goede inrichting van de bedrijfsvoering van de organisatie legt u de fundamenten voor een integere en beheerste bedrijfsvoering. Dit houdt onder andere in dat u een analyse maakt van de risico's van de bedrijfsvoering en maatregelen treft om die risico's te mitigeren.

Wij verzoeken u de totale inrichting van de beheerste en integere bedrijfsvoering vast te leggen in één document, waarin u een beschrijving geeft van de administratieve organisatie en informatie geeft over de deelnemersadministratie en een aantal financiële aspecten. Wij lichten deze onderwerpen hieronder toe.

Beschrijving administratieve organisatie

Bij de vastlegging van de totale inrichting van de beheerste en integere bedrijfsvoering, vragen wij u de administratieve organisatie van het algemeen pensioenfonds te beschrijven. Wij vragen u in deze beschrijving ten minste de volgende vijf elementen op te nemen:

- opzet en inrichting van het pensioenfonds met een organogram
- de juridische structuur van het pensioenfonds
- een overzicht van de betrokken interne en externe partijen
- de IT omgeving
- het vermogen op het niveau van het algemeen pensioenfonds en op kringniveau

Bij de inrichting van de bedrijfsvoering moet het algemeen pensioenfonds de volgende zes uitgangspunten hanteren:

- een duidelijke, evenwichtige en adequate organisatiestructuur
- een duidelijke, evenwichtige en adequate verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden (governance inclusief adequate functiescheiding)
- een adequate vastlegging van rechten en verplichtingen
- eenduidige rapportagelijnen
- een adequaat systeem van informatievoorziening en communicatie
- een vastlegging op inzichtelijke wijze van de bedrijfsvoering en een regelmatige toetsing

Wij vragen u in de beschrijving van de administratieve organisatie tevens in te gaan op de hierboven beschreven algemene uitgangspunten en deze algemene uitgangspunten vervolgens te vertalen naar het op te richten algemeen pensioenfonds. Vervolgens onderbouwt u dat het pensioenfonds de bedrijfsvoering zodanig heeft ingericht dat deze een beheerste en integere uitoefening van het bedrijf waarborgt.

Deelnemersadministratie

Wij verzoeken u ook om bij uw aanvraag nadere informatie te verstrekken over de deelnemersadministratie. Over de deelnemersadministratie beschrijft u in ieder geval de volgende drie procedures:

- De procedures die de administratieve scheiding van pensioenrechten in het pensioen-administratiesysteem waarborgen per kring
- De procedures die worden toegepast bij beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst, op algemeen pensioenfonds niveau en op kringniveau
- De procedure voor de administratie bij de activering van een afwikkelplan en/of de loskoppeling van de kring

Financiële administratie

Wij verzoeken u om nadere informatie op te nemen over de financiële administratie van het pensioenfonds. Over de financiële administratie beschrijft u in ieder geval op welke wijze de volgende vijf elementen zijn gewaarborgd:

- De administratieve scheiding van vermogens tussen de verschillende collectiviteitskringen, ook met betrekking tot onderpandbeheer
- De separate administratie van beleggingen en kasgeld per kring
- De separate administratie van bijdragen aan en rechten op het weerstandsvermogen
- Een complete en herkenbare verslaglegging per collectiviteitkring
- De vastlegging in het jaarverslag van zowel het niveau van de collectiviteitkring als het niveau van het algemeen pensioenfonds als geheel

6.2 Integraal risicomanagement (IRM)

Wij verzoeken u om bij uw vergunningaanvraag een beschrijving te geven van uw IRM-Raamwerk. Het IRM-Raamwerk verankert het integraal risicomanagement in het algemeen pensioenfonds en benoemt de producten die voortkomen uit het proces ('IRM-cyclus'). Het IRM-Raamwerk legt de basis voor risicobeheersing en verwijst naar de verdere uitwerking in andere beleidsdocumenten.

Het IRM-raamwerk bestaat onder andere uit de volgende elementen:

- de visie, doelstellingen en uitgangspunten met betrekking tot integraal risicomanagement en het vaststellen van de risk appetite
- de governance
- de risicomanagementprocessen
- de informatievoorziening
- de randvoorwaarden die worden gesteld aan de uitbesteding van werkzaamheden op het gebied van IRM

Het IRM-Raamwerk verankert daarmee het integraal risicomanagement in het algemeen pensioenfonds en benoemt de producten die voortkomen uit het proces ('IRM-cyclus'). Het IRM-Raamwerk legt de basis voor risicobeheersing en verwijst naar de verdere uitwerking in andere beleidsdocumenten.

Een aantal onderdelen van het IRM-raamwerk wordt hieronder toegelicht.

Beleid

Het beleid van het algemeen pensioenfonds zal moeten zijn ingericht op het beheersen van relevante risico's. Daarbij kunt u denken aan risico's op financieel en niet-financieel gebied, zoals:

- kredietrisico's
- marktrisico's
- renterisico's
- concentratierisico's
- liquiditeitsrisico's
- operationele risico's inclusief ICT-risico's
- verzekeringsrisico's
- integriteitsrisico's
- uitbestedingsrisico's
- compliancerisico's

Het pensioenfonds dient rekening te houden met de risico's die voortvloeien uit de macro-economische omgeving waarin het algemeen pensioenfonds actief is en die verband houden met de stand van de conjunctuurcyclus.

Governance van IRM

In het IRM-Raamwerk wil DNB ook de risk governance beschreven zien. Dit betekent dat u een beschrijving opneemt van alle taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van het integraal risicomanagement. Ook voor het bepalen en uitvoeren van het beleggingsbeleid dient het risicobeheer adequaat en onafhankelijk te worden vormgegeven.

Het algemeen pensioenfonds kan de governance in het kader van integraal risicomanagement structureren volgens het zogenaamde '3 lines of defence'-model. In dit model worden drie lijnen onderscheiden:

- de uitvoering van de werkzaamheden (lijn 1)
- de controle op de uitvoering van de werkzaamheden (lijn 2)
- een interne audit van de werking van lijn 1 en lijn 2 (lijn 3)

De taken en verantwoordelijkheden moeten in dit model helder worden beschreven. Besteedt u daarbij expliciet aandacht aan de taken en verantwoordelijkheden op bedrijfsniveau en op kringniveau. Uit de beschrijving van de functies in de tweede en derde lijn moet op te maken zijn dat deze lijnen onafhankelijk zijn ingericht en een controlerende taak hebben op de werkzaamheden in de eerste lijn. Daarnaast vragen wij u inzichtelijk te maken hoe de interne rapportagelijnen lopen, zoals naar het intern toezicht.

Indien het algemeen pensioenfonds kiest voor een proportionele inrichting van het '3 lines of defence'-model (bijvoorbeeld een combinatie van bepaalde functies), wil DNB weten waarom hiervoor is gekozen. Let op: de interne audit van de derde lijn kan niet uitgevoerd worden door functies in de eerste of tweede lijn. Bij de keuze voor proportionele inrichting is het in ieder geval van belang dat er een risicoanalyse is uitgevoerd, dat de uitkomsten aan DNB worden toegelicht, dat wordt aangegeven of er beheersmaatregelen nodig zijn, en zo nee, waarom niet en zo ja, welke en waarom.

Uiteindelijk zal het pensioenfonds dienen in te groeien naar volledige toepassing van het '3 lines of defence model'. Wij verzoeken u dan ook aan te geven hoe het opgestelde groeipad naar deze volledige toepassing eruit ziet, met daarin de triggers voor het nemen van tussenstappen.

IT-omgeving

Wij verzoeken u om in het IRM-Raamwerk over de IT-omgeving specifiek in te gaan op de volgende onderwerpen:

- De beleidsuitgangspunten van het algemeen pensioenfonds ter beheersing van IT-risico's
- De resultaten van een op systematische wijze uitgevoerde analyse van IT-risico's die op het niveau van zowel het algemeen pensioenfonds als de verschillende bedrijfsonderdelen heeft plaatsgevonden
- De wijze waarop de beleidsuitgangspunten ter beheersing van IT-risico's zijn uitgewerkt en geïmplementeerd in zichtbare organisatorische en administratieve procedures en maatregelen, die geïntegreerd zijn in de IT-processen en de dagelijkse werkzaamheden van alle relevante geledingen en de wijze waarop wordt voorzien in een systematisch toezicht op de naleving daarvan
- De maatregelen die zijn genomen om een afdoende beveiliging en integriteit van de informatie waarborgen en die zodoende de continuïteit van de IT dienstverlening waarborgen
- De IT-beheersingsmaatregelen die zijn genomen om de vermogensscheiding tussen kringen onderling en tussen de kringen en het weerstandsvermogen van het algemeen pensioenfonds te waarborgen

Een goede werking van IT-systemen moet voorafgaand aan de vergunningverlening zijn getest. Graag ontvangen wij een beschrijving van de testresultaten in de toelichting bij dit punt.

Compliance

Wij verzoeken u in het IRM-Raamwerk het complianceproces te beschrijven, inclusief de wijze waarop de functie van compliance is ingericht. Compliance is van belang om toezicht te houden op de naleving van wettelijke regels en interne regels, voorschriften en procedures. Dat houdt bijvoorbeeld in dat nieuwe wetgeving geanalyseerd en beoordeeld wordt en dat het algemeen pensioenfonds toetst of nieuwe producten en procedures in overeenstemming zijn met de regelgeving. De wijze waarop deze functie wordt vormgegeven is afhankelijk van de aard en omvang van het algemeen pensioenfonds.

De compliancefunctie dient op zijn minst onafhankelijk te zijn en mag dus niet worden beïnvloed door commerciële of andere belangen. Deze taak wordt in een compliance-charter vastgelegd en vervolgens worden de werkzaamheden nader uitgewerkt in een compliancejaarplan. Graag ontvangt DNB zowel het charter als het compliancejaarplan.

6.3 Risicoanalyse/Risicobeoordeling

Naast een beschrijving van het integraal risicomanagement, zal het algemeen pensioenfonds op systematische wijze een eigen risicoanalyse moeten uitvoeren. Deze risicoanalyse moet op drie niveaus gebeuren: op het niveau van het algemeen pensioenfonds, op het niveau van de verschillende kringen en op het niveau van de verschillende bedrijfsonderdelen. Wij verzoeken u bij uw vergunningaanvraag de resultaten van de risicoanalyse in te dienen.

In de risicoanalyse zullen in ieder geval de volgende aspecten tot uitdrukking moeten komen:

- financiële en niet-financiële risico's (inschatting van de inherent risico's)
- beheersmaatregelen (incl de verantwoordelijke en periodiciteit)
- effectiviteit van de maatregelen (inschatting van de restrisico's)
- beoordeling van de restrisico's
- een eventueel actieplan
- eventueel aanvullend benodigd kapitaal naar aanleiding van de risicoanalyse

Wij verzoeken u om een overzicht te geven van alle geïdentificeerde risico's, een concrete beschrijving van de beheersmaatregelen die het algemeen pensioenfonds hanteert en een beschrijving hoe de beheersmaatregelen worden vertaald naar beleid en concrete processen. Ook verzoeken wij u te beschrijven op welke wijze de risicoanalyse is geïntegreerd in de activiteiten van het algemeen pensioenfonds.

Wij wijzen u erop dat het algemeen pensioenfonds er ook voor moeten zorgen dat de risico's die met de uitbesteding samenhangen systematisch worden geanalyseerd en dat deze risico's worden vastgelegd. De risicoanalyse zal dus ook moeten ingaan op de risico's die met de uitbesteding samenhangen.

Tot slot dient het algemeen pensioenfonds de risicobeheersing vast te leggen in procedures en maatregelen. Deze procedures en maatregelen zijn afgestemd op de aard, omvang, het risicoprofiel en de complexiteit van de werkzaamheden van het pensioenfonds en bestaan uit de volgende onderwerpen:

- autorisatieprocedures
- limietstellingen
- limietbewaking
- procedures en maatregelen voor noodsituaties

Graag ontvangen wij ook de vastlegging van deze procedures en maatregelen.

6.4 Systematische analyse van integriteitsrisico's

Om een integere bedrijfsvoering te waarborgen is het essentieel dat u weet welke integriteitsrisico's zijn verbonden aan de bedrijfsvoering van het algemeen pensioenfonds. Het integriteitsbeleid van het pensioenfonds en de uitvoering daarvan begint bij het identificeren van de integriteitsrisico's die het algemeen pensioenfonds loopt. Zo'n systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) is een voorwaarde voor een toereikende inrichting van de integere bedrijfsvoering.

Omdat risico's niet statisch zijn, bevat de SIRA een uiterste houdbaarheidsdatum of een datum waarop de analyse geactualiseerd wordt. De bij de vergunningaanvraag te beoordelen SIRA moet in ieder geval actueel zijn en bevat dus criteria bij welke situaties onderdelen opnieuw, aanvullend of eerder moet worden gereviewd.

De analyse is herleidbaar, dus vastgelegd in een apart document, en het integriteitsbeleid is gebaseerd op de uitkomsten van de SIRA. Ook wordt een begrijpelijke kwantificeringsmethode gehanteerd. De SIRA gaat uit van bruto (inherente) en netto (rest)risico's en gaat in op de kans en impact van de risico's. De omvang van de netto risico's is begrijpelijk en het effect van de maatregelen en procedures is plausibel.

De SIRA bevat minimaal een analyse van de volgende risico's: belangenverstremming, witwassen, terrorismefinanciering, overtreding van sanctieregeling en (internet-) fraude/oplichting. Uit de procedures en maatregelen dient DNB te kunnen afleiden dat een duidelijke samenhang bestaat met de specifieke risico's die in de SIRA zijn geïdentificeerd. De beheersmaatregelen zijn herleidbaar toegesneden op de aard, omvang, complexiteit en het risicoprofiel van de werkzaamheden van de onderneming.

Meer informatie over de SIRA vindt u in de gebruikersgids van DNB voor het opzetten van een goede SIRA: 'De integriteitsrisicoanalyse. Meer waar het moet, minder waar het kan': <http://www.toezicht.dnb.nl/binaries/50-234068.pdf>.

6.5 Afwikkelplan

U stelt een afwikkelplan op om tijdig te kunnen anticiperen op eventuele beëindiging of overdracht van het algemeen pensioenfonds.

Het afwikkelplan dient alle bedrijfsactiviteiten, producten en processen van het pensioenfonds te bevatten en heeft een duidelijke eindverantwoordelijke binnen het pensioenfonds (eigenaar). Graag ontvangen we ook bewijs dat het plan vooraf door het bestuurlijk en het intern toezichthoudend orgaan van het algemeen pensioenfonds goedgekeurd wordt en dat het ten minste eenmaal per jaar geëvalueerd wordt.

DNB geeft u onderstaande bouwstenen (zie figuur 1) mee die u kunt gebruiken bij het opstellen van een adequaat afwikkelplan. Proportionaliteit is hierbij het algemene uitgangspunt: als pensioenfonds bepaalt u zelf de mate van detaillering van het afwikkelplan. Hieronder vindt u een toelichting van de verschillende bouwstenen.

Figuur 1: Bouwstenen van een adequaat afwikkelplan

Beleid en besluitvorming

Het afwikkelplan bevat ten minste een beschrijving van de volgende vier elementen:

- de nagestreefde doelstelling van afwikkeling
- en beschrijving van de mogelijke afwikkelscenario's, zoals fusie of liquidatie
- de organen, functies en personen die geautoriseerd zijn om het besluit tot afwikkeling te nemen, het besluitvormingsproces en de betrokken stakeholders
- de wijze van vastlegging van besluiten en documentatie, zodat belanghebbenden achteraf kunnen verifiëren dat het afwikkelproces beheerst en integer is uitgevoerd

Per scenario moet het plan verifieerbare triggers benoemen, die aanleiding zijn voor het bestuur om afwikkeling te overwegen. De relatie tussen de trigger en het uiteindelijke besluit tot afwikkeling maakt de besluitvorming transparant en verifieerbaar voor rechthebbenden.

Risicoanalyse

Als onderdeel van het opstellen van het afwikkelplan moet u een risicoanalyse uitvoeren van het afwikkelproces. Het afwikkelplan bevat een overzicht van de belangrijkste geïdentificeerde bedrijfsrisico's die zich kunnen voordoen tijdens het afwikkelproces en die de doelstelling (beheerste afwikkeling) bedreigen. Het pensioenfonds moet de uitkomsten van de risicoanalyse vertalen naar procedures en maatregelen om de geïdentificeerde risico's te beheersen.

Tot slot is in het afwikkelplan een procedure opgenomen om de ontwikkeling van de risico's te monitoren en de voortgang van de beheersmaatregelen, bijvoorbeeld als onderdeel van het periodieke evaluatieproces van het afwikkelplan.

Governance

Tijdens het gehele afwikkelproces dient de continuïteit van het bestuur van het pensioenfonds gewaarborgd te zijn. Het bestuur moet daartoe in het afwikkelplan waarborgen bieden dat er gedurende het gehele afwikkelproces voldoende mensen en middelen beschikbaar zijn om de dienstverlening te kunnen continueren én het afwikkelproces beheerst te kunnen uitvoeren. Het afwikkelplan bevat de governancestructuur van de organisatie in afwikkeling, inclusief de rollen en verantwoordelijkheden van de projectorganisatie op hoofdlijnen. Het afwikkelplan beschrijft de deskundigheid en expertise die nodig zijn voor een beheerste afwikkeling.

Operationele aspecten

Ten aanzien van de operationele kant van afwikkeling verwacht DNB dat het afwikkelplan een realistisch operationeel stappenplan (projectplan) bevat, met de stappen die nodig zijn om tijdig, juist en volledig af te wikkelen, met onderscheid naar:

- de processen en taken die moeten worden uitgevoerd om beheerst af te wikkelen inclusief de verantwoordelijken voor die taken
- de geldende (haalbare) tijdlijnen, mijlpalen en afhankelijkheden

Financiële aspecten

Ten eerste dient in het afwikkelplan uitgewerkt te zijn hoe de financiële afwikkeling van verplichtingen is geregeld voor alle rechthebbende partijen, zodat alle aanspraken beheerst (volledig en evenwichtig) worden overgedragen en dat de kosten die in rekening worden gebracht redelijk en billijk zijn. Ten tweede bepaalt het pensioenfonds bij benadering hoeveel financiële middelen nodig zijn per scenario. Door die middelen in het plan op te nemen, verplicht het pensioenfonds zich voldoende zekerheid te hebben dat de benodigde financiële middelen per scenario ook gefinancierd zullen worden. Ten derde dient u in het afwikkelplan te omschrijven hoe wordt omgegaan met de financiële risico's en de kosten van afwikkeling.

Communicatie

Het afwikkelplan bevat een communicatieplan met één duidelijk overzicht van welke stakeholders, wanneer over welke boodschap worden geïnformeerd.

6.6 Incidentenregeling

Een incident is een gedraging of gebeurtenis die een ernstig gevaar vormt voor de integrale uitoefening van het bedrijf van het pensioenfonds. Vanwege de invloed die incidenten kunnen hebben op het algemeen pensioenfonds, is het van belang dat u de bedrijfsvoering zo inricht dat het risico op incidenten zoveel mogelijk wordt beperkt. Voorkomen moet worden dat het pensioenfonds betrokken raakt bij strafbare feiten, of handelingen verricht die ingaan tegen wat volgens het ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betamelijk wordt geacht. Het maakt hierbij niet uit wie een dergelijke handeling verricht: het kan gaan om personeelsleden, bestuurders, leden van het orgaan dat is belast met het toezicht of van natuurlijke of rechtspersonen die werkzaamheden verrichten voor het pensioenfonds.

Daarom moet het pensioenfonds beschikken over procedures en maatregelen om goed om te gaan met incidenten en die vastleggen in een incidentenregeling die u meestuurt met de aanvraag. Minimaal betekent dit dat het incidentenplan de volgende drie onderdelen bevat:

- de vastlegging van incidenten
- de wijze van afhandeling van incidenten
- informatieverstrekking aan de toezichthouder

De vastlegging van het incident stelt DNB in staat om te beoordelen of het pensioenfonds op een juiste manier omgaat met incidenten. Uit de gegevens moet DNB bijvoorbeeld de kenmerken van het incident, degene(n) die het incident hebben veroorzaakt of bevorderd en de genomen maatregelen kunnen opmaken. U moet ook vastleggen dat u DNB direct op de hoogte stelt van een incident.

6.7 Belangenverstremgeling

Het algemeen pensioenfonds beschikt over procedures en maatregelen die verstremgeling van privébelangen tegengaan. Dat kan gaan om belangenverstremgeling met de belangen van het algemeen pensioenfonds van personen die het beleid van het fonds bepalen, of leden van het orgaan dat is belast met het toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken van het pensioenfonds en andere werknemers, of andere personen die in opdracht van het pensioenfonds op structurele basis werkzaamheden voor het algemeen pensioenfonds verrichten.

Het pensioenfonds moet daarom bij de aanvraag op dit punt een document aanleveren waarin het de procedures en maatregelen beschrijft met betrekking tot het tegengaan van verstremgeling van privébelangen van:

- beleidsbepalers
- groepsbestuurders
- commissarissen

- andere werknemers of personen die op structurele basis werkzaamheden voor het algemeen pensioenfonds verrichten

Wij verzoeken u in dit document ook het beleid te beschrijven op welke wijze er binnen het algemeen pensioenfonds wordt omgegaan met de volgende vijf categorieën:

- persoonlijke, professionele en financiële belangen in relatie tot het omgaan met cliënten en andere relaties
- omgaan met (vertrouwelijke) informatie
- aangaan van cliëntrelaties
- verrichten van transacties in de privésfeer
- vervullen van nevenactiviteiten

In het kader van belangenverstremgeling wijzen wij u erop dat het niet is toegestaan dat de (mede)beleidsbepalers van uw pensioenfonds een personele unie vormen met organisaties die het algemeen pensioenfonds hebben opgericht en/of aan wie het algemeen pensioenfonds werkzaamheden uitbesteedt. U kunt over het onderwerp 'belangenverstremgeling' meer informatie vinden via Open Boek: <http://www.toezicht.dnb.nl/3/50-234913.jsp>

6.8 Gedragscode

Het algemeen pensioenfonds beschikt over een gedragscode die voor bestuurders en medewerkers van het algemeen pensioenfonds voorschriften geeft ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het algemeen pensioenfonds aanwezige informatie of zaken. Wij verzoeken u de gedragscode van het pensioenfonds mee te sturen bij uw vergunningaanvraag.

6.9 Beheerst beleggingsbeleid

In uw aanvraag beschrijft u de beheerste bedrijfsvoering ten aanzien van beleggingen. Hierin zijn in ieder geval de volgende elementen opgenomen:

- De investment beliefs van het bestuur van het algemeen pensioenfonds of – als deze er nog niet zijn – het proces om deze vast te stellen.
- Het proces om het strategisch beleggingsbeleid per kring vorm te geven, waaronder het proces van vaststelling van de risicohouding in afstemming met de betrokken kringorganen en intern toezicht.
- De opzet van de uitvoering van de vermogensbeheeractiviteiten. U gaat in op de organisatiestructuur binnen het algemeen pensioenfonds en de kringen met betrekking tot het bepalen en het uitvoeren van het beleggingsbeleid. Geeft u daarbij ook een beschrijving van het risicomanagement, waarbij u ook ingaat op de inrichting van de risicobeheerfunctie, de risicobeheerprocedures en de wijze van risicometing en risicobeheersing. In de

beschrijving van het risicomanagement legt u een duidelijke organisatiestructuur vast waarin het risicobeheer adequaat en onafhankelijk is vormgegeven en een zorgvuldig en transparant besluitvormingsproces is geborgd. Let erop dat sprake moet zijn van een balans tussen aard en complexiteit van de beleggingsportefeuille enerzijds en de aanwezige kennis en ervaring, en het risicobeheer anderzijds.

- De wijze waarop de aansluiting tussen de organisatiestructuur binnen het algemeen pensioenfonds en eventuele externe ondersteuning is vormgegeven.
- De cyclus voor het beleggingsbeleid op grond waarvan het strategisch beleggingsbeleid, beleggingsplan en de uitvoering periodiek worden geëvalueerd en herbeoordeeld.

Voor zover u voor een of meerdere collectiviteitskringen een (voorlopige) risicohouding, een (beoogd) beleggingsbeleid of een wijze van invulling van het prudent person beginsel voor ogen heeft, verzoeken we u deze ook mee te sturen. Uiteraard kunnen deze onderdelen pas definitief vastgesteld worden na vergunningverlening, wanneer het algemeen pensioenfonds kan toetreden tot de markt. Deze zaken worden niet formeel getoetst bij vergunningverlening, maar geven wel inzicht hoe u het beheerst beleggingsbeleid beoogt vorm te geven.

6.10 Financiële opzet collectiviteitskringen

DNB verzoekt u om een beschrijving in te dienen van de financiële opzet van de collectiviteitskringen, waarin u tevens de volgende onderwerpen uitwerkt:

- a) De potentiële overdrachten die kunnen plaatsvinden tussen verschillende deelnemersgroepen in een kring. Zo kunnen ook depots en een bestemmingsreserve leiden tot overdrachten. Verder verwacht DNB een analyse hoe de uitvoerbaarheid van de regeling en uitlegbaarheid van overdrachten wordt gewaarborgd. Systematische benadeling van deelnemersgroepen is niet toegestaan.
- b) De uitgangspunten die het bestuur hanteert bij de beoordeling van evenwichtigheid (wat wordt gezien als evenwichtig, wat niet en hoe wordt dat vastgesteld?).
- c) Het beleid ten aanzien van toe- en uittredingen. In het bijzonder hoe het instemmingsproces met het belanghebbendenorgaan is georganiseerd en hoe het belanghebbendenorgaan wordt geïnformeerd om tot een goede afweging te komen over toe- en uittredingen.

Bij het beleid ten aanzien van toe- en uittredingen dient u de volgende vier uitgangspunten in acht te nemen:

- DNB verwacht dat het algemeen pensioenfonds kwantitatieve en kwalitatieve (rand) voorwaarden stelt, waarbij u duidelijk maakt welke begrenzings zijn gesteld voor toe- en uittreding en welke eventuele overdrachten wel of niet acceptabel zijn. Welke begrenzing stelt het pensioenfonds bijvoorbeeld ten aanzien van de bestandssamenstelling, grondslagen en wat zijn verwachte voor- en nadelen (kostprijs, effecten op verwachte pensioenresultaat) voor zowel de zittende deelnemers als de toetredende populatie.

- Het beleid dient erin te voorzien dat het algemeen pensioenfonds op basis van de hiervoor beschreven randvoorwaarden kan rechtvaardigen dat sprake is van een evenwichtig besluit tot toetreding.
- Het beleid dient gekoppeld te zijn aan de voorwaarden die DNB stelt bij collectieve waardeoverdrachten. Bijvoorbeeld de verwachte self-assessment bij toetreding met collectieve waardeoverdracht. DNB verwacht dit ook terug te zien in het beleid. Daarbij verwacht DNB in het kader van “comply or explain” ook dat een algemeen pensioenfonds kan onderbouwen en rechtvaardigen dat er geen sprake is van benadeling van de toetredende en zittende populatie en dat er sprake is van evenwichtige belangenafweging.
- De toe- en uittreding tot een collectiviteitskring is onderworpen aan een goedkeuringsrecht van het belanghebbendenorgaan van de betreffende collectiviteitskring. Om voor dit belanghebbendenorgaan het voorgenomen besluit van een algemeen pensioenfonds inzichtelijk te maken, dienen de eerder genoemde randvoorwaarden duidelijk te zijn en dient een algemeen pensioenfonds, mede aan de hand van de DNB-voorwaarden en self-assessment, het besluit voor te leggen aan het belanghebbendenorgaan. Dan kan het belanghebbendenorgaan duidelijk de overwegingen van het bestuur toetsen en vaststellen of het instemt met het besluit. Deze procedurele stap dient ook duidelijk in het beleid opgenomen te worden.

DNB heeft in een Q&A beschreven wat er bij een houdbare financiële opzet van een startend fonds of collectiviteitskring verwacht wordt <http://www.toezicht.dnb.nl/3/50-235229.jsp>. Daarin wordt ook aangegeven dat een pensioenfonds of een kring van een APF dat kiest voor een financiële opzet als gevolg waarvan een herstelplan moet worden ingediend of een lage dekkingsgraad ontstaat, met behulp van een stochastische analyse over een periode van 10-15 jaar een onderbouwing dient te geven.

6.11 Vermogensscheiding

Wij verzoeken u bij uw aanvraag een beschrijving te geven van de wijze waarop, in overeenstemming met de rangregeling, de scheiding wordt gewaarborgd tussen de afgescheiden vermogens die per collectiviteitskring worden aangehouden. Het algemeen pensioenfonds moet namelijk per collectiviteitskring een afgescheiden vermogen aanhouden.

Het afgescheiden vermogen voor een collectiviteitskring dient uitsluitend tot voldoening van vorderingen die voortvloeien uit:

- de kosten die verband houden met de uitvoering van de pensioenregeling die volgens de uitvoeringsovereenkomst of het uitvoeringsreglement ten laste kunnen worden gebracht van het vermogen; en
- de pensioenaanspraken en pensioenrechten van deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden behorend bij deze kring.

6.12 Communicatiebeleidsplan

Een algemeen pensioenfonds beschikt over een communicatiebeleidsplan waarin het communicatiebeleid wordt toegelicht. Dat plan ontvangt DNB graag met uw aanvraag.

Een goed en compleet communicatiebeleidsplan bevat minimaal de volgende onderwerpen:

- Toelichting hoe er in generieke zin aan de wettelijke vereisten van de Pensioenwet (PW) wordt voldaan.
- Een beschrijving van de procedurele maatregelen die zijn getroffen zodat blijvend aan de PW wordt voldaan (deze beschrijving kan ook elders zijn opgenomen zoals in de AO/IC- of ABTN).
- De communicatiedoelen. Hierbij verwachten we dat de algemene communicatiedoelen aansluiten bij de behoefte van de deelnemer. Bij voorkeur zijn de doelen per doelgroep omschreven.
- Een omschrijving van de verschillende doelgroepen van (gewezen) deelnemers die worden onderscheiden. Hierbij verwachten we dat in ieder geval gepensioneerden, gewezen en actieve deelnemers terugkomen. Bij voorkeur worden ook ex-partners als doelgroep omschreven.
- Een beschrijving van de planningscyclus, effectiviteitsmeting en leereffecten op grond waarvan het communicatieplan actueel wordt gehouden. Hierbij verwachten we terug te zien dat het communicatiebeleidsplan periodiek wordt herzien en dat de effectiviteit van de communicatiemiddelen getoetst wordt.
- Specifieke uiteenzetting van de wettelijke communicatieaspecten: evenwichtig, tijdig, correct en duidelijk.
- De keuzemogelijkheden. Hierbij verwachten we dat er benoemd wordt hoe de deelnemer begeleid wordt bij het maken van de diverse keuzes. Het plan biedt inzicht in de keuzemogelijkheden en de gevolgen ervan.
- Een beschrijving op welke wijze de deelnemer inzicht wordt geboden in de gevolgen van (levens)gebeurtenissen, zoals ...
- De wijze waarop de informatie aansluit bij de behoeftes van de deelnemers, bijvoorbeeld door een (periodiek) deelnemersonderzoek.
- Hoe deelnemers handelingsperspectief wordt geboden (dus wat ze zelf kunnen doen om meer inzicht te krijgen in hun pensioensituatie).
- Hoe inzicht aan deelnemers wordt geboden in de risico's en onzekerheden bij de pensioenregeling (kans op indexatie e.d.)
- Dat aansluiting wordt gezocht bij het Pensioenregister.
- Een opzet van de communicatie-invulling per kring. We verwachten hierbij terug te zien of en hoe er in het communicatiebeleid onderscheid wordt gemaakt per kring.
- Een beschrijving van wettelijk te verstrekken en beschikbaar te stellen informatie uitgesplitst naar medium. Hierbij verwachten we ten minste terug te zien dat onderstaande media verstrekt zullen worden en beschikbaar worden gesteld:
  - UPO
  - Pensioen 1-2-3

24

- Stopbrief
- Jaarlijkse brief aan gepensioneerde
- De 5-jaarlijkse info aan gewezen deelnemers en ex-partners
- Een verwijzing naar de website van het algemeen pensioenfonds.
- In geval er een DC-kring is gedefinieerd: een beschrijving van de procedurele maatregelen die zijn getroffen zodat het algemeen pensioenfonds blijvend aan de zorgplicht vanuit de PW voldoet (deze beschrijving kan ook elders zijn opgenomen zoals in de AO/IC- of ABTN).
- Een beschrijving (welke rol) van de functionaris die verantwoordelijk is voor de beheersing van risico's m.b.t. het blijvend voldoen aan de PW.

Tijdens de behandeling van de vergunningaanvraag zal de AFM specifiek op dit onderdeel adviseren.

7 Uitbestedingsbeleid

Indien het algemeen pensioenfonds werkzaamheden uitbesteedt, dient het fonds te beschikken over een adequaat beleid, procedures en maatregelen met betrekking tot de uitbesteding van werkzaamheden. De uitbestedingscontracten dienen adequaat te worden vormgegeven. DNB heeft op de website de [guidance uitbesteding](#) gepubliceerd, waarnaar wij u verwijzen bij de vormgeving van de uitbestedingscontracten.

25

In de risicoanalyse die u in het kader van een beheerste en integere bedrijfsvoering heeft uitgevoerd, heeft u ook de risico's die met de uitbesteding samenhangen geanalyseerd en vastgelegd. Wij verwijzen naar paragraaf 3.6 van deze toelichting. Wij verzoeken u in het kader van uitbesteding dat u een onderbouwing verstrekt waarin u specifiek ingaat op de risico's die zijn gesignaleerd met betrekking tot de uitbesteding en de wijze waarop het pensioenfonds die risico's ondervangt. Daarnaast verzoeken wij u een beschrijving van de uitbestede werkzaamheden en een overzicht van alle betrokken uitbestedingspartijen te geven. Deze informatie zal deels overlappen met informatie die wij eerdere in het formulier hebben opgevraagd, zoals het organogram met externe partijen. Tot slot ontvangen wij graag kopieën van de (concept)uitbestedingsovereenkomsten en service level agreements met alle betrokken uitbestedingspartijen.

8 Pensioenreglement

26 Het algemeen pensioenfonds dient voor iedere collectiviteitskring een pensioenreglement op te stellen. Wij verzoeken u de pensioenreglementen te verstrekken die het algemeen pensioenfonds heeft opgesteld of, indien hiervan nog geen sprake is, een modelpensioenreglement.

9 Uitvoeringsovereenkomsten

Het algemeen pensioenfonds dient met iedere werkgever die zijn pensioenregeling onderbrengt bij het pensioenfonds een uitvoeringsovereenkomst te sluiten. Wij verzoeken u alle uitvoeringsovereenkomsten te verstrekken die het algemeen pensioenfonds heeft gesloten met de werkgevers.

27

Wij wijzen u erop dat aan (concept)uitvoeringsovereenkomsten meerdere eisen worden gesteld. Wij verwijzen u voor een uitgebreide uiteenzetting van de verschillende vereisten aan uitvoeringsovereenkomsten naar Open Boek Toezicht:

<http://www.toezicht.dnb.nl/3/50-234893.jsp>.

10 Actuariële en bedrijfstechnische nota

28

Het algemeen pensioenfonds dient voor iedere collectiviteitskring te beschikken over een actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN). Wij verzoeken u de (concept)ABTN's van alle collectiviteitskringen te verstrekken. Deze stukken worden niet formeel getoetst tijdens de vergunningaanvraag, maar geven wel inzicht in hoe u de collectiviteitskringen beoogt vormt te geven.

Wij wijzen u erop dat het doel van de ABTN is dat hiermee het actuariële en bedrijfstechnische beleid transparant wordt gemaakt. In de ABTN dienen alle samenhangende aspecten van bedrijfsvoering, financieringsbeleid en risico's te worden meegenomen. De ABTN is voor DNB een integrale informatiebron bij de uitoefening van het toezicht.

In iedere ABTN dient in elk geval een omschrijving te zijn opgenomen van de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de volgende punten:

- de inhoud van de uitvoeringsovereenkomst
- de voorwaardelijke toeslagverlening
- het financieel toetsingskader
- de bedrijfsvoering van het pensioenfonds
- een verklaring over de beleggingsbeginselen en een beschrijving van de sturingsmiddelen
- een financieel crisisplan

11 Governance

11.1 Governance

Het algemeen pensioenfonds dient zijn organisatie zodanig in te richten dat een goed bestuur is gewaarborgd. Er dient verantwoording afgelegd te worden aan de aanspraak- en pensioengerechtigden en aan de werkgever. Daarnaast dient er intern toezicht te zijn ingericht met adequate interne controlemechanismen. De naleving van de principes voor goed pensioenfondsbestuur (Code Pensioenfonds) dient te zijn gewaarborgd.

Het is van belang dat uit de statuten, reglementen, ABTN en overige fondsdocumentatie, indien en voor zover van toepassing, blijkt wat de taken en verantwoordelijkheden zijn van de verschillende organen, commissies, functies etc. binnen het pensioenfonds. Graag ontvangen wij van u een overzicht waaruit blijkt welke normen uit de Code Pensioenfonds u toepast en welke normen u niet (volledig) toepast, met een toelichting.

Op Open Boek Toezicht kunt u vinden wat DNB verwacht in de beschrijving van de besturing en het interne toezicht: <http://www.toezicht.dnb.nl/3/50-234887.jsp>.

11.2 Keuze bestuursmodel

Wij vragen u hier inzichtelijk te maken welke voor- en nadelen van de verschillende bestuursmodellen zijn onderkend en welke afweging is gemaakt bij de keuze voor een bepaald bestuursmodel.

Daarnaast vragen wij toe te lichten welke potentiële risico's worden gezien ten aanzien van de aansturing van de organisatie bij het gekozen model en hoe die worden gemitigeerd.

11.3 Verantwoordings-/belanghebbendenorgaan

Uit het reglement voor het verantwoordingsorgaan respectievelijk belanghebbendenorgaan moet blijken dat de taken en bevoegdheden zich beperken tot de relevante kring.

12 Betrouwbare en geschikte (mede) beleidsbepalers

30

12.1 Geschikte beleidsbepalers

De beleidsbepalers (de bestuurders en de raad van toezicht, indien van toepassing) en medebeleidsbepalers van het algemeen pensioenfonds dienen geschikt te zijn voor hun functie. Let er bij uw aanvraag dan ook op dat u personen voordraagt die naar verwachting door de geschiktheidstoets van DNB zullen komen. Bij een beoordeling van geschiktheid stelt DNB vast of de kandidaat beschikt over voldoende relevante kennis, vaardigheden en professioneel gedrag om de functie te vervullen. Dit moet onder meer blijken uit opleiding, werkervaring en competenties.

Omdat de beoordeling is gekoppeld aan de functie, houdt DNB rekening met:

- De specifieke functie van de kandidaat
- De aard, omvang, complexiteit en het risicoprofiel van het pensioenfonds
- De samenstelling en het functioneren van het collectieve orgaan (bestuur, raad van toezicht)

DNB hanteert de Beleidsregel geschiktheid 2012. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de specifieke Open Boek pagina over geschiktheid: <http://www.toezicht.dnb.nl/4/2/16/50-229353.jsp>

Voor iedere kandidaat dient u een Aanvraag Toetsing in te dienen. U kunt de Aanvraag Toetsingen vinden op de website van DNB op het Digitaal Loket Toezicht.

Voor de voorspoedige behandeling is het van belang dat formulieren volledig worden aangeleverd. Daarmee kunt u onnodige vertraging in de behandeling voorkomen. Op de website van DNB vindt u meer over een goede voorbereiding van de toetsing: <http://www.toezicht.dnb.nl/4/2/16/50-229355.jsp>

Let op: voor bestuurders en leden van de Raad van Toezicht geldt op basis van de Wet bestuur en toezicht een maximum aantal toezichthoudende functies.

12.2 Betrouwbare (mede)beleidsbepalers

De betrouwbaarheid van de (mede)beleidsbepalers van uw pensioenfonds dient buiten twijfel te staan. Dit vereiste geldt ook voor personen die het beleid van het pensioenfonds medebepalen. Ook personen die feitelijk invloed van betekenis kunnen uitoefenen op de dagelijkse leiding van de onderneming, worden aangemerkt als medebeleidsbepaler.

DNB stelt bij de betrouwbaarheidstoets vast of de betrouwbaarheid van een kandidaat buiten twijfel staat. Het gaat daarbij om voornemens, handelingen en antecedenten van de betreffende persoon die het vervullen van de functie in de weg staan. We kijken hierbij vooral naar strafrechtelijke, financiële, toezicht-, fiscaal bestuursrechtelijke antecedenten en overige antecedenten.

31

De beoordeling van betrouwbaarheid is in beginsel eenmalig. Een kandidaat die al eerder een positief besluit heeft ontvangen, hoeft niet opnieuw te worden getoetst. Het besluit blijft gelden, tenzij een verandering in relevante feiten of omstandigheden een redelijke aanleiding geeft om de betrouwbaarheid opnieuw te bezien.

De beoordeling van betrouwbaarheid gaat louter over de kandidaat zelf. Dit betekent dat het besluit – in tegenstelling tot een aanvangstoetsing geschiktheid – niet afhankelijk is van de omstandigheden, zoals de samenstelling van het bestuur, het soort onderneming waarop de voorgenomen benoeming betrekking heeft, of de specifieke functie die de betrokkene zou moeten gaan vervullen.

De beoordeling van betrouwbaarheid vindt plaats op basis van informatie die de onderneming aanlevert en een beoordeling door DNB.

Op de Open Boek pagina Betrouwbaarheidstoetsing leest u hoe u al bij uw vergunning-aanvraag het toetsingsproces kunt vergemakkelijken.

13 Weerstandsvermogen

32

Het algemeen pensioenfonds moet beschikken over voldoende weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen dient voor het opvangen van bedrijfsrisico's van het algemeen pensioenfonds. Dit zijn de risico's waarvan de eventuele financiële gevolgen niet ten laste kunnen worden gebracht van de vermogens van de aangesloten collectiviteitskringen. Het beschikken over het minimaal aan te houden weerstandsvermogen is een doorlopende wettelijke verplichting voor een algemeen pensioenfonds.

Als onderdeel van onze beoordeling van uw aanvraag, heeft DNB daarom de informatie uit het onderstaande schema nodig:

Datum openingsbalans aanvrager	
Datum verklaring accountant	
Wettelijk minimum (A)	EUR 500.000
Aanvullend 0,2% x beheerd pensioenvermogen boven de EUR 250 miljoen (B)	
Additioneel kapitaal i.p.v. BAV (C)	
Kwantificering nettorisico o.b.v. risicoanalyse (D)	EUR
Benodigd weerstandsvermogen (E)	EUR _____ = (A)+(B)+(C)+(D)
Aanwezig weerstandsvermogen openingsbalans aanvrager (F)	EUR
Surplus/manco weerstandsvermogen	EUR

- A Het minimum vereiste wettelijke weerstandsvermogen bedraagt ten minste 0,2% van de waarde van het beheerde pensioenvermogen met een minimum van € 500.000 en met een maximum van € 20 miljoen.
- B Voor dekking van aansprakelijkheidsrisico's wordt het bedrag uit onderdeel 1 verhoogd met 0,1% van de waarde van het beheerd pensioenvermogen, tenzij het algemeen pensioenfonds een beroepsaansprakelijkheidsverzekering (BAV) of daarmee vergelijkbare voorziening heeft.
- C Wanneer er een BAV is, dient de polis daarvan te worden bijgesloten.
- D Indien uit de risicoanalyse van het algemeen pensioenfonds blijkt dat het algemeen pensioenfonds risico's loopt waartoe aanvullend weerstandsvermogen is vereist, wordt het bedrag van dit aanvullend vereiste weerstandsvermogen opgeteld bij de bedragen van onderdeel 1 en 2.

Voor een verdere toelichting op het (in stand houden of aanvullen van het) weerstandsvermogen verwijzen wij u graag naar de informatieteksten op Open Boek:
<http://www.toezicht.dnb.nl/2/6/50-234873.jsp>.

Openingsbalans

Bij de aanvraag dient u een openingsbalans te verzenden die niet ouder is dan 6 maanden, voorzien van een verklaring van een externe accountant waaruit blijkt dat het vereiste weerstandsvermogen aanwezig is.

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

De Nederlandsche Bank N.V.
Postbus 98, 1000 AB Amsterdam
020 524 91 11
dnb.nl